

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ایران - ایزو

۲۶۱۶۲

چاپ اول

بهمن ۱۳۹۲

INSO-ISO

26162

1st.Edition

Identical with
ISO 26161: 2012
Feb.2013

سامانه‌های مدیریت اصطلاح‌شناسی ، دانش
و محتوا - طراحی ، اجرا و نگهداری از
سامانه‌های مدیریت اصطلاح‌شناسی

**Systems to manage terminology,
knowledge and content - Design,
implementation and maintenance of
terminology management systems**

ICS:35.240.30;01.120

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استانداردهای کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاهای، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عبار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
«سامانه‌های مدیریت اصطلاح‌شناسی، دانش و محتوا - طراحی، اجرا و نگهداری از سامانه‌های
مدیریت اصطلاح‌شناسی»

رئیس:

سیفی، مهوش
(کارشناس ارشد مدیریت دولتی)

دبیر:

حسینی، اقدس
(کارشناس ارشد مدیریت دولتی)

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

تفسیری، ملیحه
(کارشناس ارشد فرهنگ و زبان‌های باستانی)

فرهنگستان زبان و ادب فارسی - پژوهشگر
گروه اصطلاح‌گزینی

خوانساری، جیران
(دکترای کتابداری)

وزارت نیرو - رئیس کتابخانه

سلطانی، روح ا...
(کارشناس ارشد کتابداری)

موسسه خانه کتاب - مدیر واحد شابک و
شابک

سپردانی، مرجان
(کاردان کتابداری)

سازمان ملی استاندارد ایران - کارشناس
آموزش و ترویج

صمیعی، میترا
(دکترای کتابداری)

عضو هیئت علمی سازمان اسناد و کتابخانه
ملی جمهوری اسلامی ایران

عرفانیان تقوایی، فاطمه
(کارشناس زبان انگلیسی)

سازمان ملی استاندارد ایران - معاون مدیر
کل روابط عمومی و ارتباطات بین الملل

عزیزیان، نرگس خاتون
(کارشناس ارشد کتابداری)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری
اسلامی ایران - رئیس گروه مستندسازی

علائی طالقانی، آزاده
(کاردان مدیریت بازرگانی)

سازمان ملی استاندارد ایران - کارشناس
کتابداری

فعال، سهیلا
(کارشناس ارشد کتابداری)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری
اسلامی ایران - رئیس گروه سازماندهی منابع
غیر کتابی

کراوش، خدیجه
(کارشناس ارشد مدیریت سیستم و بهره‌وری)

کارشناس استاندارد

کشاوری، ساره
(کارشناس کتابداری)

سازمان ملی استاندارد ایران - رئیس کتابخانه

مستوفی شوشتری، سوسن
(کارشناس ارشد شیمی صنعتی)

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد و تامین منابع
علمی دانشگاه تهران - رئیس بخش اسناد و
پایان نامه‌ها

پیش‌گفتار

استاندارد «سامانه‌های مدیریت اصطلاح‌شناسی، دانش و محتوا – طراحی، اجرا و نگهداری از سامانه‌های مدیریت اصطلاح‌شناسی» که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط سازمان ملی استاندارد ایران بر مبنای روش تنفیذ مورد اشاره در راهنمای ISO/IEC Guide 21-1 (پذیرش منطقه‌ای یا ملی استانداردهای «بین‌المللی/منطقه‌ای» و دیگر مدارک) تهیه شده و در یکصد و بیست و هفتمین اجلاس کمیته ملی استاندارد اسناد و تجهیزات اداری و آموزشی مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۹ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و سراسری در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

این استاندارد ملی بر اساس پذیرش استاندارد «بین‌المللی» به شرح زیر است:

ISO 26162: 2012 , Systems to manage terminology, knowledge and content - Design, implementation and maintenance of terminology management systems

سامانه‌های مدیریت اصطلاح‌شناسی ، دانش و محتوا – طراحی ، اجرا و نگهداری از سامانه‌های مدیریت اصطلاح‌شناسی

۱ هدف و دامنه کاربرد

- ۱-۱ این استاندارد بر اساس پذیرش استاندارد ISO26162:2012 تدوین شده است.
- ۲-۱ هدف از تدوین این استاندارد تعیین معیارهایی برای طراحی، اجرا و نگهداری سامانه‌های مدیریت اصطلاح‌شناسی (س. م. و) است.
- ۳-۱ این استاندارد اطلاعات مربوط به استفاده از (س. م. و)، انواع کاربران و نیازهای آنها، مراحل طراحی و اجرای (س. م. و) و همچنین وظایف سازماندهی و مدیریت مجموعه داده‌های اصطلاح‌شناختی (م. د. و) را فراهم می‌کند. همچنین دستورالعمل‌های انتخاب و استفاده از طبقه‌بندی داده‌ها را برای مدیریت اصطلاح‌شناسی در محیط‌های مختلف تهیه می‌کند.
- ۴-۱ این استاندارد برای اصطلاح‌شناسان، تهیه‌کنندگان نرم‌افزار و افراد دخیل در فرایند تهیه یا فراگیری (س. م. و) در نظر گرفته شده است.

۲ مراجع الزامی

مدارک زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آنها ارجاع شده است. بدین ترتیب آن مقررات، جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شود.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آنها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه‌های بعدی آنها مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران، شماره ۱۲۶۲۰، اصطلاح‌شناسی و سایر منابع زبانی و محتوایی - ویژگی رده‌بندی داده‌ها و مدیریت ثبت جایگاه رده داده برای منابع زبانی.

2-2 ISO 704, Terminology work - Principles and methods

2-3 ISO 16642, Computer applications in terminology - Terminology markup framework

1-Terminology management systems: TMS

2- Terminological data collection: TDC

2-4 ISO 30042, Systems to manage terminology, knowledge and content - TermBase eXchange (TBX)

کلیه بندهای استاندارد بین المللی ISO26162:2012 در مورد این استاندارد معتبر و الزامی است.